

следната, върна последователка на турската политическа система, побързва да обере съ вълчи апетитъ българския народъ не само отъ силата му, но и отъ всѣка идея за славното му минало. . . Като оржие тя имаше отъ една страна суевѣрието на народа и на духовенството, а отъ друга — невежеството на народа и терора на властѣта. Тя бдѣше грижливо да премахне всѣка идея и всѣко знание, противни на системата и интереситѣ на патриаршията, защото националността била ужъ отвратително нѣщо и противна на самата ни религия“. Следвайки „азиатскитѣ държавнишки поредки,“ фенерската черковна управа подраздѣлила народитѣ отъ източното православие на два разреда: пълновѣрни и непълновѣрни (оглашени). Само тѣзи, които били отъ грѣцко потекло, могли да бждатъ пълновѣрни и да се радватъ на всички черковни предимства; останалитѣ се считали за по-долно качество християни и единъ видъ роби на първитѣ. По силата на това начало, фенерското духовенство искало да управлява самò „грѣцката черква“, заедно съ светитѣ християнски мѣста (Иерусалимъ, Атонъ, Синай), макаръ пожертвуванията да идатъ отъ всички християнски народи; иска да назначава за архиереи въ България, Албания, Сирия, Египетъ и т. н. само лица отъ грѣцки произходъ. И тѣзи лица, „безъ ни най-малко гризене на съвѣстѣта“, се отдавали на злоупотреби — имайки религията като срѣдство за разбойничество и нравственъ тероръ върху другитѣ народности. Дошли въ България „като изгладнѣли скакалци“, тѣ не пропускали ни една възможность, за „да наситятъ своята алчностъ, сладострастие, скжерничество и властолюбие“. И съ себе си тѣзи владици водѣли множество свѣтски лица, като тѣхни братя, внуци, зетьове и близки сродници, които се настанявали било въ митрополията, било на друга служба и изисквали отъ народа сжщата почитъ, на която се радвалъ и митрополитѣтъ. Заедно съ тогава тѣ си играяли безотговорно съ сждбата на простия народъ и, вѣнъ отъ всички други произволи, насаждали чрезъ скандалното си поведение дълбоко възмущение. Вкусявайки чрезъ наложницитѣ си, преименувани на майки, сестри, внучки, „най-изобилно и най-отбрано отъ насладитѣ на Афродита“, владици, челебии и писари на митрополията внасяли невидано нравствено разтление въ градскитѣ срѣди. „Ние не върваме да има друго духовенство по-развалено отъ фенерското“,